

Indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2023

Udvalget for nære sundhedstilbud har på møde den 7. marts 2023 anmodet om et notat, der uddyber Præhospitalets forslag om indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2023.

Nærværende notat beskriver:

- Hvad en liggende/hvilende sygetransport er.
- Region Midtjyllands dimensionering af liggende/hvilende sygetransporter.
- Indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2022.
- Forslag til indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2023.
- Det fremtidige behov for liggende/hvilende sygetransporter.
- Prøvehandling med liggende/hvilende sygetransporter med overvågning.

Liggende/hvilende sygetransport

De liggende/hvilende sygetransporter sendes til patienter, som har brug for at ligge ned, når de skal køres til eller fra hospitalet, og som ikke har behov for anden behandling og monitorering end ilt. Det vil sige patienter visiteret til hastegrad D.

De liggende/hvilende sygetransporter er bemandede med en to medarbejdere, som ikke er sundhedsfagligt uddannede. Sygetransporterne er samtidig ikke udstyret med behandlings- eller monitoreringsudstyr, medicin og lignende.

De liggende/hvilende sygetransporter kan således ikke benyttes til patienter, hvis tilstand vurderes livstruende, muligt livstruende eller hastende (hastegrad A og B) eller til patienter, der har behov for anden sundhedsfaglig behandling og monitorering end ilt under kørslen (hastegrad C). De liggende/hvilende sygetransporter benyttes derfor alene til ikke-akutte og ofte planlagte kørsler med patienter. De er på den måde med til at aflaste regionens ambulancer, så de i højere grad kan benyttes til patienter, der har behov for sundhedsfaglig observation og/eller behandling eller kan være i beredskab, dvs. være parat til at hjælpe den næste akutte patient.

Region Midtjylland er pr. 1. december 2021, hvor de nye ambulancekontrakter trådt i kraft, dimensioneret til 22 liggende/hvilende sygetransporter på hverdage og 4 i weekender/på helligdage.

De liggende/hvilende sygetransporters placering kan ses af tabel 1.

Tabel 1. Dimensionering af liggende/hvilende sygetransporter fordelt på placering (pr. 1. december 2021)

Base	Antal hverdagsenheder	Antal weekendenheder	Operatør
Herning	3	1	Falck
Holstebro	2	0	Falck
Horsens	2	0	Region Midtjylland
Randers	3	1	Region Midtjylland
Viborg	2	0	Falck
Silkeborg	1	0	Falck
Aarhus	9	2	Falck
I alt	22	4	

Dimensioneringen af de liggende/hvilende sygetransporter er ikke tilstrækkelig til, at alle patienter visiteret med hastegrad D kan køres i de liggende/hvilende sygetransporter. Samtidig har det været muligt at benytte ambulancerne til afvikling af kørsler med hastegrad D for at optimere driften og mindske ventetiden for patienter visiteret til hastegrad D. Historisk har 25-35 % af kørslerne med hastegrad D således været kørt i ambulancer.

Indsættelse af ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter i 2022

Under COVID-19 oplevede Præhospitalet en stigende efterspørgsel efter præhospitalet hjælp og en stigende opgavetid, hvorfor behovet for at indsætte ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter og ambulancer steg. De ekstra ambulancer og sygetransporter kan tilkøbes hos Falck eller i Region Midtjyllands egen ambulancetjeneste og betyder i praksis, at der for en midlertidig aftalt periode - der kan vare fra én dag til flere måneder - indsættes én eller flere ekstra ambulancer og sygetransporter, der således indsættes ud over de faste 70 ambulancer og 22 sygetransporter.

Præhospitalet indsatte i starten af COVID-pandemien hovedsageligt ekstra ambulanceberedskaber, men fra sommeren 2021 oplevede Præhospitalet stigende udfordringer med at bemane ambulancerne pga. mangel på ambulancepersonale. Præhospitalet indsatte derfor i højere grad ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter til at køre en større andel af kørslerne med hastegrad D, da

Præhospitalet, modsat personale til ambulancerne, kan rekruttere personale til at bemane sygetransporterne.

Efter COVID-19 er efterspørgslen efter præhospitalet hjælp faldet en smule, men den er fortsat højt, og opgavetiden er fortsat på nogenlunde samme niveau. Præhospitalet oplever derudover stadig mangel på ambulancepersonale, og Præhospitalet er derfor fortsat med at indsætte ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter for at robustgøre ambulancedriften.

Præhospitalet har i hele 2022 haft indsat ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter i tillæg til de faste 22 enheder, jf. tabel 1. I januar – marts 2022 indsatte Præhospitalet dog hovedsageligt ekstra ambulanceberedskaber, da det var muligt pga. vinterpakken.

De liggende/hvilende sygetransporter har været indsat i et varierende antal, i forskellige byer og på forskellige tidspunkter af døgnet, da Præhospitalet havde et behov for at undersøge, hvordan de liggende/hvilende sygetransporter bedst kunne aflaste ambulancerne.

I løbet af 2. halvår 2022 landede Præhospitalet på en løsning med indsættelse af 4-5 ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter alle ugens dage fra kl. 11-23. Det vil sige, at når der ses på både faste og ekstra sygetransporter, var der i løbet af 2. halvår op til 27 sygetransportenheder i alt på hverdage og op til 9 enheder på weekenddage. Denne løsning havde den ønskede effekt, så ambulancerne i 2. halvår 2022 kun afviklede 12 % af kørslerne med hastegrad D.

De ekstra, midlertidige liggende/hvilende sygetransporter i 2022 var dels finansieret af COVID-midler og dels af Præhospitalets budget.

Forslag til indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2023

Præhospitalet valgte i slutningen af 2022 at fortsætte med cirka samme antal ekstra liggende/hvilende sygetransporter i januar og februar 2023, da Præhospitalet ved deadline for bestilling af disse endnu ikke havde klarhed over den økonomiske ramme til indsættelse af ekstra sygetransporter. Regionen havde for eksempel endnu ikke modtaget svar på sin akutupljeansøgning på daværende tidspunkt.

Det betyder, at der i januar og februar 2023 har været indsat 5 ekstra liggende/hvilende sygetransporter på hverdage, 4 ekstra liggende/hvilende sygetransporter på lørdage og 3 ekstra liggende/hvilende sygetransporter på søndage. Indsættelse af de ekstra liggende/hvilende sygetransporter i januar og februar 2023

har kostet ca. 2,5 mio. kr., og de er finansieret dels af akutpuljemidler og dels af Præhospitalets budget.

Det foreslås, at der i perioden marts – december 2023 indsættes fire ekstra sygetransporter fra mandag til lørdag fra kl. 11-23 og to ekstra sygetransporter om søndagen fra kl. 11-20¹. Dette vil kunne medvirke til at sikre en vis robusthed i den præhospitale drift i 2023, da ambulancerne i høj grad fortsat vil kunne benyttes til patienter, der har behov for sundhedsfaglig observation og/eller behandling. Præhospitalet vurderer dog samtidig ikke, at der lige nu er behov for samme omfang af ekstra liggende/hvilende sygetransporter som i 2. halvår 2022, da antallet af kørsler ser ud til at have stabiliseret sig på et lavere niveau.

Prisen for indsættelsen af de fire ekstra sygetransporter i marts-december 2023 er ca. 10,6 mio. kr. Det kan finansieres dels ved udmøntning af de 5 mio. kr. til yderligere indsatser, dels ved støtte fra akutpuljen og dels midler fra Præhospitalets budget. Den nærmere beskrivelse af finansieringen af forslaget om indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter kan ses af tabel 2.

Tabel 2. Beskrivelse af finansiering af forslag om indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i marts- december 2023

Finansiering af indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter i marts- december 2023	Kroner
Præhospitalets budget	ca. kr. 4.255.000
Midler fra budgetforlig 2023 til yderligere indsatser – udmøntes politisk	kr. 5.000.000
Støtte fra akutpuljen til indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter	kr. 1.345.000
	ca. kr. 10.600.000

Det fremtidige behov for ekstra liggende/hvilende sygetransporter

Præhospitalet forventer, at der også i de kommende år vil være behov for at indsætte ekstra liggende/hvilende sygetransporter for at aflaste ambulanceberedskaberne og derved robustgøre ambulancedriften.

Indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter for at aflaste ambulancerne et initiativ i den langsigtede plan, som efter planen forelægges for regionsrådet i juni 2023. Præhospitalet vil som en del af den langsigtede plan komme med en anbefaling til indsættelse af

¹ De ekstra liggende/hvilende sygetransporter indsættes som udgangspunkt ikke på helligdage. Der vil være en implementeringsperiode frem mod 1. september 2023, hvor setuppet ser anderledes ud.

ekstra liggende/hvilende sygetransporter i 2024 og frem, herunder forslag til økonomi.

Prøvehandling med liggende/hvilende sygetransporter med overvågning

Præhospitalet har siden oktober 2022 gennemført en prøvehandling vedr. sygetransport med overvågning (også kaldet ST-O). I prøvehandlingen er personalet på tre eksisterende liggende/hvilende sygetransporter i hhv. Herning og Aarhus² blevet opkvalificeret til at kunne køre med stabile patienter, der har behov for overvågning og monitorering under kørslen. De tre eksisterende liggende/hvilende sygetransporter er ligeledes blevet udstyret med monitoreringsudstyr.

Side 5

Formålet med prøvehandlingen er at undersøge, om og hvordan de liggende/hvilende sygetransporter på patientsikker vis kan opkvalificeres, så de i højere grad kan aflaste ambulancerne ved at kunne køre med en patientgruppe, som ellers ville være visiteret til hastegrad C – og derved en ambulance.

Når de liggende/hvilende sygetransporter, der er opkvalificeret til ST-O ikke kører med patienter, der har behov for overvågning (patienter visiteret til hastegrad D med overvågning), kører de ligesom de øvrige liggende/hvilende sygetransporter med patienter visiteret til hastegrad D.

Prøvehandlingen gennemføres i samarbejde med Falck.

Prøvehandlingen skal efter planen ophøre den 31. marts 2023, men Præhospitalet forventer at forlænge prøvehandlingen, da projektet har vist potentiale. Præhospitalet ønsker, ST-O-konceptet bliver en del af det præhospitale setup i fremtiden, og ST-O-konceptet vil forventeligt være en del af den anbefaling om indsættelse af ekstra liggende/hvilende sygetransporter, som Præhospitalet udarbejder i forbindelse med den langsigtede plan.

---

² Der er opkvalificeret 2 liggende/hvilende sygetransporter i Aarhus og 1 liggende/hvilende sygetransport i Herning.